

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM

SÁCH ĐỎ VIỆT NAM
VIETNAM RED DATA BOOK
Tập 2. Thực vật và Nấm
Volume 2. Plants and Fungi

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC TỰ NHIÊN VÀ CÔNG NGHỆ
2024

TÁC GIẢ

ĐỒNG CHỦ BIÊN

1. GS.TS. Trần Thế Bách
2. TS. Nguyễn Thế Cường
3. TS. Đỗ Văn Hải
4. TS. Bùi Hồng Quang

PHẦN THỰC VẬT HẠT KÍN

1. TS. Trần Thị Phương Anh
2. GS.TS. Trần Thế Bách
3. TS. Nguyễn Quốc Bình
4. ThS. Trần Đức Bình
5. PGS.TS. Vũ Tiến Chính
6. TS. Nguyễn Thế Cường
7. PGS.TS. Nguyễn Văn Dư
8. TS. Bùi Thu Hà
9. TS. Đỗ Văn Hải
10. ThS. Lê Ngọc Hân
11. ThS. Dương Thị Hoàn
12. TS. Dương Đức Huyền
13. TS. Nguyễn Quang Hưng
14. TS. Nguyễn Thị Thanh Hương
15. ThS. Bùi Văn Hường
16. PGS.TS. Nguyễn Khắc Khôi
17. TS. Bùi Hồng Quang
18. PGS.TS. Vũ Quang Nam
19. GS.TS. Hoàng Văn Sâm
20. PGS.TS. Đặng Văn Sơn
21. TS. Hà Minh Tâm
22. PGS.TS. Nguyễn Văn Tập
23. PGS.TS. Đỗ Văn Trường
24. TS. Đỗ Thị Xuyên

PHẦN THỰC VẬT HẠT TRẦN

TS. Nguyễn Tiến Hiệp

GS.TS. Phan Kế Lộc

GS.TSKH. Leonid Averyanov

TS. Nguyễn Sinh Khang

ThS. Nguyễn Quang Hiếu

PHẦN DƯỠNG XỈ

1. PGS.TS. Nguyễn Văn Tập

2. ThS. Doãn Hoàng Sơn

PHẦN RONG BIỂN

PGS.TS. Đàm Đức Tiến

PHẦN RÊU

PGS.TS. Nguyễn Văn Sinh

PHẦN NẤM

GS.TSKH. Trịnh Tam Kiệt

LỜI NÓI ĐẦU

Sách Đỏ Việt Nam là sản phẩm của Đề tài độc lập cấp Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam “*Cập nhật, xây dựng cơ sở dữ liệu Danh lục Đỏ và Sách Đỏ Việt Nam*” trong giai đoạn 2020-2024. Cùng với Danh lục Đỏ Việt Nam được công bố trực tuyến, Sách Đỏ Việt Nam là kết tinh trí tuệ của các nhà khoa học từ nhiều cơ quan, đơn vị nghiên cứu và đào tạo trên cả nước. Cuốn sách đã tổng hợp, cập nhật những kết quả nghiên cứu trong nhiều năm qua về các loài sinh vật bị đe dọa tuyệt chủng ở Việt Nam. Tập thể tác giả đã rất nỗ lực trong công tác thu thập dữ liệu và biên soạn hồ sơ các loài sinh vật, các biên tập viên đã tích cực hỗ trợ trong quá trình hoàn thiện cuốn sách.

Sách Đỏ Việt Nam không chỉ cung cấp thông tin khoa học mà còn được sử dụng là tài liệu tham khảo quan trọng trong nhiều lĩnh vực đời sống, kinh tế - xã hội:

Thứ nhất, Sách Đỏ là tài liệu tham khảo trong triển khai hoạt động thực thi các công ước quốc tế mà Việt Nam tham gia như Công ước về Đa dạng sinh học (CBD), Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp (CITES), Nghị định thư Nagoya về tiếp cận và chia sẻ lợi ích nguồn gen.

Thứ hai, Sách Đỏ cung cấp thông tin khoa học làm căn cứ để xây dựng và cập nhật các văn bản pháp luật có liên quan đến công tác quản lý, bảo vệ tài nguyên sinh vật ở Việt Nam. Sách Đỏ cũng là tài liệu tham khảo trong xây dựng các chính sách, chiến lược, quy hoạch cấp quốc gia và ở các địa phương về bảo tồn, sử dụng hợp lý đa dạng sinh học gắn liền với phát triển kinh tế bền vững như đề xuất xây dựng các khu bảo tồn, các vùng đất ngập nước, nuôi trồng các loài thực vật và động vật có giá trị kinh tế, thực phẩm, dược liệu cũng như bảo tồn các loài có giá trị lịch sử, văn hóa của Việt Nam.

Thứ ba, Sách Đỏ giới thiệu đến bạn đọc trong nước và nước ngoài về những giá trị thiên nhiên đặc trưng, cần được gìn giữ và phát triển của Việt Nam, qua đó, truyền tải thông điệp yêu thiên nhiên đến xã hội, tiến tới xây dựng một cuộc sống hài hòa giữa con người với môi trường tự nhiên. Đồng thời, tài liệu này cũng đặt ra trách nhiệm với các cơ quan quản lý và với mỗi cá nhân cần có cách ứng xử phù hợp và những hành động cụ thể để bảo vệ các loài động vật, thực vật bị đe dọa tuyệt chủng cũng như bảo tồn đa dạng sinh học cho hôm nay và mai sau.

Tôi tin rằng Sách Đỏ Việt Nam là tài liệu hữu ích cho công tác nghiên cứu, đào tạo, quản lý và bảo tồn đa dạng sinh học vì mục tiêu phát triển bền vững của Việt Nam.

CHỦ TỊCH

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM

GS.VS. Châu Văn Minh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình nghiên cứu, thu thập dữ liệu xây dựng Danh lục Đỏ Việt Nam và biên soạn Sách Đỏ Việt Nam, chúng tôi nhận được nhiều thông tin khoa học, hình ảnh, những ý kiến đóng góp rất hữu ích của các chuyên gia và các tổ chức. Các tác giả xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ quý báu của các cá nhân và tổ chức trong quá trình triển khai thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu và biên soạn tài liệu.

Chủ tịch và Lãnh đạo Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam đã ủng hộ và tạo điều kiện để thực hiện nhiệm vụ khoa học.

Các cơ quan thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài nguyên và Môi trường; Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Chi cục Kiểm lâm các tỉnh; các Vườn Quốc gia và Khu Bảo tồn, chính quyền các địa phương đã tạo điều kiện và hỗ trợ chúng tôi thực hiện các chương trình nghiên cứu và bảo tồn đa dạng sinh học có liên quan.

Các cơ quan, tổ chức bảo tồn trong nước và quốc tế đã hỗ trợ, cung cấp thông tin và hình ảnh có liên quan trong quá trình triển khai nghiên cứu, tổ chức các hội thảo chuyên đề và hoàn thiện hồ sơ đánh giá các loài bị đe dọa tuyệt chủng ở Việt Nam: Chương trình Bảo tồn rùa châu Á (ATP) - Tổ chức Indo-Myanmar Conservation (IMC), Tổ chức Bảo tồn chim quốc tế (Birdlife International), Trung tâm Bảo tồn thiên nhiên và Phát triển (CCD), Vườn thú Cologne, Đại học Cologne, Bảo tàng Nghiên cứu động vật Alexander Koenig (CHLB Đức), Trung tâm Giáo dục thiên nhiên (ENV), Tổ chức Bảo tồn động vật và thực vật quốc tế (FFI), Tổ chức Nước Việt xanh (GreenViet), Tổ chức Humane Society International Việt Nam (HSI), Tổ chức Bảo tồn thiên nhiên quốc tế (IUCN), Tổ chức Bảo tồn động vật hoang dã Việt Nam (SVW), Tổ chức TRAFFIC, Chi hội Nghiên cứu Lưỡng cư và Bò sát Việt Nam (HSVN), Chi hội Nghiên cứu và Bảo tồn chim hoang dã Việt Nam (VBCS), Tổ chức Wildlife at Risk (WAR), Tổ chức Bảo tồn động vật hoang dã (WCS), Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn thiên nhiên (WWF) và các cơ quan, tổ chức khác.

Các đồng nghiệp và cá nhân đã cung cấp thông tin và hình ảnh của các loài động vật, thực vật và nấm để phục vụ công tác đánh giá và phân hạng bảo tồn.

Sách Đỏ Việt Nam được soạn thảo và phát hành trong khuôn khổ Đề tài độc lập cấp Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam “*Cập nhật, xây dựng cơ sở dữ liệu Danh lục Đỏ và Sách Đỏ Việt Nam*”, mã số: ĐLSĐ00.01/20-23, thực hiện trong giai đoạn 2020-2024.

Các tác giả

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ATP	Chương trình Bảo tồn rùa châu Á (ATP) của Tổ chức Indo-Myanmar Conservation (IMC)
Bộ NNPTNT	Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
Bộ TNMT	Bộ Tài nguyên và Môi trường
CITES	Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp
ENV	Education for Nature - Vietnam (Trung tâm Giáo dục thiên nhiên - Việt Nam)
FFI	Fauna and Flora International (Tổ chức Bảo tồn động vật và thực vật quốc tế)
IUCN	International Union for Conservation of Nature (Tổ chức Bảo tồn thiên nhiên quốc tế)
KBTTN	Khu Bảo tồn thiên nhiên
KBTTNVH	Khu Bảo tồn thiên nhiên - Văn hóa
SVW	Save Vietnam's Wildlife (Tổ chức Bảo tồn động vật hoang dã Việt Nam)
UBND	Ủy ban nhân dân
VQG	Vườn Quốc gia
WCS	Wildlife Conservation Society (Tổ chức Bảo tồn động vật hoang dã)
WWF	World Wide Fund for Nature (Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn thiên nhiên)

